

هفتم

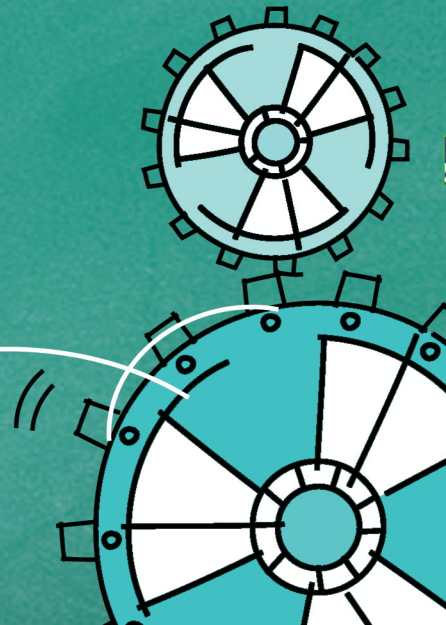


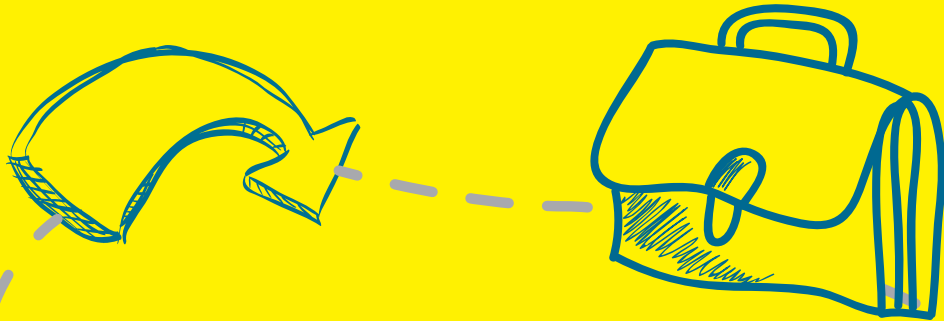
کتابکار

# مطالعات اجتماعی

نوید عزتی

(همراه با: درسنامه + پرسش‌های امتحانی)



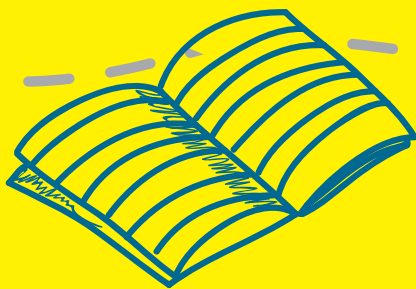


**بخشی از**

**درس دوم کتاب**

**مطالعات مفتم**

**انتشارات تک رقمی‌ها**



به نام خداوند چنانچه بخرد

## کتاب کار

### مطالعات اجتماعی هفتم

نوید عزتی

همراه با درسنامه

+

پرسش های امتحانی

#### آموزش به روش الگوریتمی

آموزش تشریحی متون کتاب درسی، نقشه ها و شکل ها، نمودارها و ...

پرسش های کار (همراه با پرسش های امتحانی)

پرسش های طبقه بندی شده

جای خالی

درست و نادرست

پرسش مفهومی

وصل کردن

پرسش چهارگزینه ای

فعالیت

پرسش پایان ترم

در کتاب مطالعات اجتماعی هفتم انتشارات تکریمی ها

در درسی پرأساسی تشریحی کتاب درسی

طبقه بندی شده و کاملاً با اهداف و کام های

آموزشی کتاب درسی مطابقت است.

**توجه:** کلمه امتحانی در انتهای پرسش به معنی

احتمال آمدن آن پرسش در امتحان های میان

ترم و پایان ترم می باشد.



TAK RAGHAMIHA  
PUBLICATIONS

هفتمی ها

باماتکریمی شوید



## حقوق متقابل

ما در روابطی که با دیگران برقرار می‌کنیم دارای حقوق متقابل هستیم. همان طور که ما حق داریم، پدر و مادر، معلم، همسایگان، دوستان و ... نیز حقی بر ما دارند.

## مسئولیت

تعریف: وظایفی که هر یک از ما به عهده داریم و انتظار می‌رود آنها را انجام دهیم. مسئولیت‌پذیری: زمانی که فرد وظایف و تکالیف خود را خوب انجام می‌دهد. رابطه نقش اجتماعی و مسئولیت: افراد در نقش‌های مختلف مسئولیت‌های مختلف دارند. بعضی افراد مسئولیت‌های بیشتر یا مهم‌تری دارند اما هیچ فردی نیست که مسئولیتی نداشته باشد.

## رابطه بین حق و مسئولیت

به منزله دو کفه ترازو هستند که باید تعادلشان حفظ شود.

مثال

- کودک: حق: بهره‌مندی از محبت، مراقبت، خوراک و پوشاک مناسب
- مسئولیت: احترام و اطاعت از والدین
- پدر و مادر: حق: برخورداری از اطاعت و احترام کودکان
- مسئولیت: مراقبت از کودکان و مهیا کردن وسایل زندگی آنها



## افرادی که در قبالشان مسئولیت داریم

نعمت‌های فراوانی را به ما عطا کرده است (عقل، فکر، استعداد، خانواده، خوراک، پوشاک و ...).

(۱) خداوند

- وظایف ما: عبادت خداوند
- شکرگزاری از نعمت‌های او
- شکرگزاری: استفاده صحیح از نعمت‌ها، قدر نعمت‌ها را دانستن و به هدر ندادن آنها.
- پیروی از دستورات او که برای سعادت و خوشبختی ما است.

خداوند از اعمال و رفتار ما و آنچه در قلب و فکرمان می‌گذرد آگاه است.

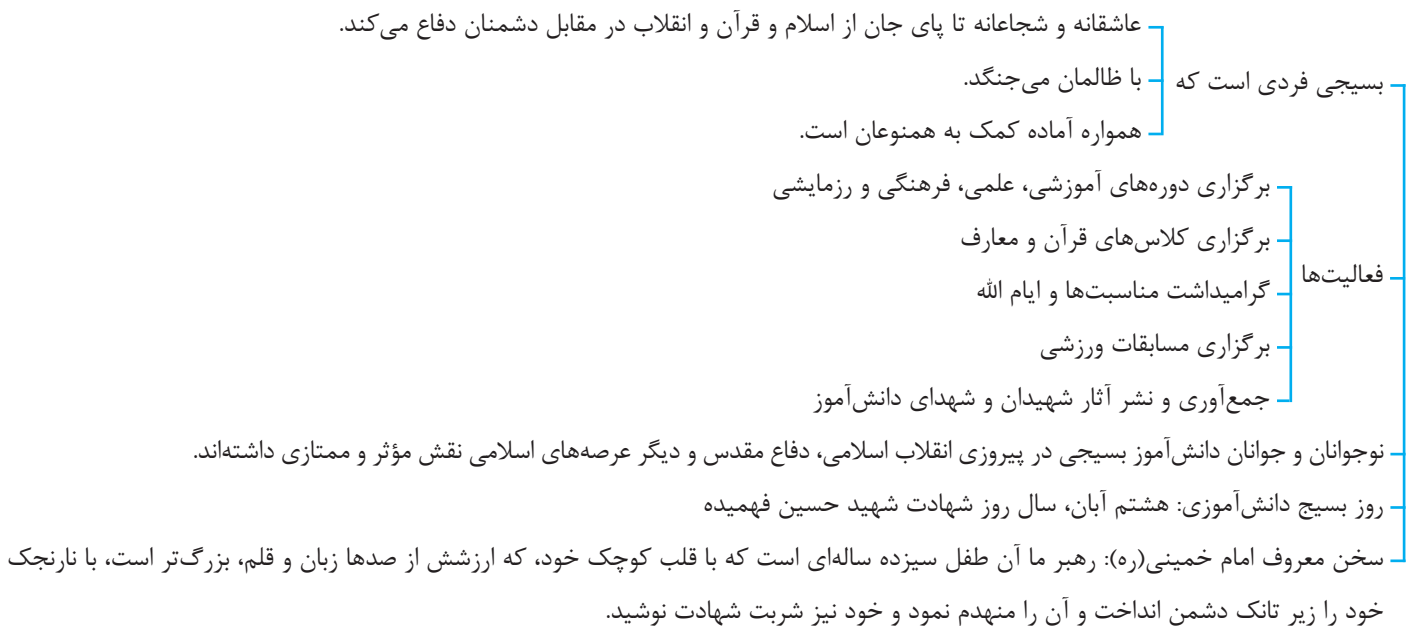
## شناسایی استعدادها و شکوفا کردن آنها

(۲) خود

- مراقبت از خود: جسمی
  - بدن ما یکی از شگفتی‌های خلقت است. هر یک از اعضای آن از ده‌ها بخش تشکیل شده که مانند یک دستگاه پیچیده و برنامه‌ریزی شده وظایفی دارد.
  - پرهیز از غذاها و مواد مضر و خوردن غذای مناسب
  - انواع مراقبت: رعایت بهداشت و نظافت
  - خواب کافی
  - ورزش
  - محافظة در برابر موقعیت‌های خطرناک: ترقه بازی، سرما و گرمای شدید و عبور از خیابان با بی احتیاطی
- اخلاقی: با زبانمان دروغ نگوییم و غیبت نکنیم. با دست و پایمان کار خطا و یا گناه نکنیم. مراقب اعمال و رفتارمان باشیم.



نهادهای زمینه‌ساز مسئولیت‌های اجتماعی در مدارس: بسیج دانش‌آموزی، سازمان دانش‌آموزی و انجمن‌های اسلامی  
بسیج دانش‌آموزی





«سازمان دانش‌آموزی»

- اداره امور مدرسه
- تشکیل گروه‌های علمی و کمک به دانش‌آموزان دیگر
- اداره تعاونی مدرسه
- دوستی با طبیعت
- آمادگی برای امداد و نجات
- شرکت در اجرای مراسم عبادی
- گرامیداشت مناسبت‌ها و ایام الله

پرسش‌های طبقه‌بندی شده



درس ۲: من مسئول هستم

۱. چرا گفته می‌شود حقوق متقابل مانند دو کفه ترازو است که باید متعادل باشد؟

۲. مسئولیت چیست و «فرد مسئول» کیست؟ (امتمانی)

۳. بین نقش اجتماعی و مسئولیت چه رابطه‌ای وجود دارد؟

۴. انواع مسئولیت‌های افراد را نام ببرید. (امتمانی)

من در نزد خداوند مسئول هستم

۵. وظیفه ما در قبال نعمت‌های خداوند چیست؟

۶. «شکرگزار بودن» یعنی چه؟

من نسبت به خودم مسئول هستم

۷. چرا بدن انسان از شگفتی‌های خلقت است؟

۸. شما در قبال استعدادهای خود چه مسئولیتی دارید؟

۹. شما با انجام چه فعالیت‌هایی از بدن خود مراقبت می‌کنید؟

۱۰. انسان از جنبه‌های اخلاقی چگونه باید مراقب بدن خود باشد؟ (امتمانی)

۱۲۱

من نسبت به دیگران مسئول هستم

۱۱. مسئولیت انسان در رابطه با خانواده چیست؟

۱۲. مسئولیت دانش‌آموزان در رابطه با مدرسه و معلمان و سایر مسئولان مدرسه و همکلاسی‌هایشان چیست؟

۱۳. مسئولیت انسان در رابطه با اعضای محل چیست؟

۱۴. مسئولیت انسان در رابطه با کشور و ستمدیدگان جهان چیست؟

من نسبت به محیط زندگی خود و عالم آفرینش مسئول هستم

۱۵. شما نسبت به محیط زیست (طبیعت) چه وظیفه‌ای دارید؟ (امتمانی)

جای خالی

۱۶. ما در روابطی که با دیگران برقرار می‌کنیم، دارای ..... هستیم. (امتمانی)

۱۷. همان‌طور که ما حقوقی داریم، ..... هم هستیم.

۱۸. منظور از .....، وظایفی است که هر یک از ما به عهده داریم و انتظار می‌رود آن‌ها را انجام دهیم.

۱۹. وقتی فرد وظایف و تکالیف خود را به خوبی انجام می‌دهد می‌گویند او فرد ..... است.



درست و نادرست

۲۰. افراد در نقش‌های مختلف، مسئولیت‌های یکسان دارند.

۲۱. رعایت بهداشت و نظافت یکی از مسئولیت‌های انسان نسبت به جسم خود است.

۲۲. وقتی فردی حقوق دیگران را رعایت می‌کند فرد مسئولیت‌پذیری است.



مفومی

۲۳. هریک از مسئولیت‌های زیر مربوط به چه چیزی یا چه کسانی است؟

- |  |   |
|--|---|
| ● رعایت حقوق همسایگان                    | ● مسئولیت ما نسبت به خودمان             |
| ● رعایت بهداشت و نظافت فردی              | ● مسئولیت در محله                       |
| ● با پدر و مادر خود با گستاخی صحبت نکردن | ● مسئولیت ما نسبت به محیط زندگی و طبیعت |
| ● آسیب نزدن به درختان                    | ● مسئولیت ما نسبت به اعضای خانواده      |

۲۴. آیا مراقبت جسمانی و اخلاقی از خود و افزایش آگاهی فقط مسئولیت انسان نسبت به خود است یا می‌تواند در روابط با دیگران نیز بر دیگران تأثیر بگذارد؟

.....

.....



وصل کردنی

۲۵. عبارت درست را پیدا کرده و به هم وصل کنید.

- |                                  |  |
|----------------------------------|--|
| ● حقوق متقابل                    | ● انجام دادن وظایفی که به عهده داریم           |
| ● مسئولیت                        | ● همانطور که ما حق داریم دیگران هم حقوقی دارند |
| ● تغذیه خوب و ورزش               | ● مسئولیت در برابر خود                         |
| ● تغییر ندادن محیط زندگی حیوانات | ● مسئولیت در برابر طبیعت                       |



چهار گزینه‌ای

۲۶. منظور از حقوق متقابل چیست؟

- ① یعنی در روابط با دیگران فقط دارای حقوق هستیم. ② یعنی زمانی که در رابطه با دیگران حق با طرف مقابل است.
- ③ یعنی در روابط با دیگران فقط طرف مقابل حقوقی دارد. ④ یعنی در روابط اجتماعی هر دو طرف دارای حقوق هستند.



۲۷. کدام گزینه نشان‌دهنده مسئولیت‌پذیری افراد نمی‌باشد؟

- ۱ افزایش اطلاعات و تدریس جذاب توسط معلم
- ۲ درمان رایگان بیماران فقیر
- ۳ دستمزد کارمندان و کارگران به اندازه نیازشان و به‌موقع پرداخت شود.
- ۴ پرهیز از خوردن غذاهای سالم و مطالعه

۲۸. در کدام گزینه حقوق و مسئولیت متقابل رعایت نشده است؟

- ۱ معلم به‌خوبی تدریس می‌کند و دانش‌آموزان تکالیف خود را انجام می‌دهند.
- ۲ کارگران محصولات و خدمات باکیفیت برای دیگران تولید می‌کنند و دیگران به آن‌ها حق می‌دهند.
- ۳ بیماران پول درمان را به بیمارستان می‌پردازند و پزشک وقت کافی برای درمان اختصاص نمی‌دهد.
- ۴ طبقات زحمت‌کش و کارگر از دولت حمایت می‌کنند و دولت برای آن‌ها مسکن رایگان می‌سازد.

۲۹. کدام گزینه مستقیماً مربوط به مسئولیت انسان در رابطه با خود نمی‌باشد؟

- ۱ مطالعه کردن و افزایش اطلاعات
- ۲ پرهیز از خوردن غذاهای مضر
- ۳ افزایش اعتماد به نفس
- ۴ کمک به دانش‌آموز ضعیف

۳۰. کدام گزینه به ترتیب مسئولیت فرزندان در خانواده و حقوق آن‌ها را بیان می‌کند؟

- ۱ احترام به والدین - مراقبت از خواهر و برادر
- ۲ داشتن شناسنامه - نینداختن وظایف خود بر دوش دیگران
- ۳ شستن ظرف‌ها به جای پدر و مادر - برخورداری از محبت و آموزش والدین
- ۴ برخورداری از غذا و مسکن - برخورداری از کمک والدین در هنگام مشکلات

۳۱. کدام گزینه به ترتیب مسئولیت و حقوق افراد در کشور و جهان را بیان می‌کند؟

- ۱ دفاع از ستمدیدگان و کارگران ایران و جهان - کمک به زلزله‌زدگان
- ۲ برخورداری از مسکن و بهداشت رایگان - دفاع از کشور در برابر دشمنان
- ۳ دفاع از زلزله‌زدگان و کارگران - برخورداری از آموزش و مسکن و بهداشت رایگان
- ۴ داشتن امنیت در کوچه و خیابان - برخورداری از هوای پاک

۳۲. در کدام گزینه با توجه به موارد زیر حقوق و مسئولیت به ترتیب درست مشخص شده است؟

«برخورداری از شغل و مسکن - داشتن امکانات تفریحی و آموزشی - یاری رساندن به همکلاسی‌ها در درس‌ها - فرستادن غذا و دارو برای زلزله‌زدگان و فقرا»

- ۱ حقوق - مسئولیت - مسئولیت - حقوق
- ۲ حقوق - حقوق - مسئولیت - مسئولیت
- ۳ مسئولیت - حقوق - حقوق - مسئولیت
- ۴ حقوق - مسئولیت - حقوق - مسئولیت



## فعالیت

**فعالیت ۱:** دو مورد از حقوق و دو مورد از مسئولیت‌های خود در قبال اعضای خانواده را بنویسید.

● خواهر و برادر

● مادر

● پدر

**فعالیت ۲:** آیا شما عضو نهادهای اجتماعی مدرسه خود هستید؟ این نهادها چه تأثیرات مثبتی دارند؟